

INVÄRTES LÄKEMEDEL (perorala läkemedelstyper)

undergrupp: Fasta typer (se fig. längst ner på sidan)

Tabletter (lat. *Tablettae*, *Tabulettae*): Runda, ovala, ofta tillsatta spräng- och utfyllnadsmedel samt bindemedel. Komprimeras vanligen i en tablettmaskin.

Odragerade tablettyper:

- Konventionella tabletter utan dragéring
- Tuggtabletter avsedda att söndertuggas och verka helt eller delvis i munhålan. Sugtabletter är delvis likartade, avses dock att sugas på istf. att söndertuggas, kallas stundtals för pastiller (lat. *Pastilli*).
- Tabletter kan även tillsättas natriumvätekarbonat och en svag syra för erhållandet av brustabletter (lat. t:ae effervescens) där aktiv princip frigörs i vanligen vatten under kraftig koldioxidutveckling.
- Resoribletter (lat. *resoriblettae*) är tabletter avsedda att lösas långsamt under tungan (sublingual administration).

Dragerade tablettyper:

- Avser tablettens att lösas i tarmen används enterosoler (lat. t:ae enterosolubilis) förses den vanligen med en magsaftsresistens hölje, dessa tabletter måste sväljas hela.
- Depottabletter frigör aktiv princip långsamt, vanligen beroende av ett särskilt tablethölje, s.k. prolongerad verkan, dessa tabletter måste sväljas hela.
- Kapslar (lat. *Capsulae*): Aktiv princip omges av ett gelatinhölje (lat. c:ae gelatinosa) som smälter fort men andra prolongerande höljen finns för erhållandet av depotkapslar. Kapsel kan fyllas med hel- och halvflytande material. Kapslar kan också göras som enterokapslar.

Tomma hårda gelatinkapslar – specifikationer

Storlek, kod	Yttre Ø (mm)	Längd, stängd kapsel (mm)	Verklig volym (ml)
000	9,97	26,14	1,37
00	8,53	23,3	0,95
0	7,65	21,7	0,68

- Piller (lat. *Pilulae*): Samma som tabletter men mindre, vanligen intas ett flertal eller endast ett piller men ofta. Föråldr.
- Pulver (lat. *Pulvis*, *dosipulveres*): Finfördelade fasta läkemedel, doseras efter volym eller i särskilda dospulver.
- Granulat (lat. *Granulata*): Pulver av växtpulver eller extrakt och hjälpmedel som granuleras till små korn (pelletar) för att vanligen lösas i vatten. Vissa granulat kan förses med magsaftsresistent hölje (depotgranulat) och andra ingår inneslutna i gelatinhöljen (granulatkapslar).
- Avdelade pulver (lat. *Dosipulveres*): Pulver att lösas i vätska i doser. Föres ofta med hjälpmedel som t.ex gör att pulvret har bruseffekt m.m.
- Eteroljesocker (lat. *Elaeosacchara*): Eteroljor utrivna i socker att intas t.ex matskedsvis eller i téer. Föråldr.
- Ört- eller kryddblandningar (lat. *Species*): Örtor avsedda att beredas vattenutdrag av, t.ex *Species amara ad infusum* = Aptitstegrande blandning att beredas som infusion.

undergrupp: Halvfasta typer

- Mos (lat. *Electuaria*): Blandningar av (ofta starkt eller illasmakande) beståndsdelar i frukt- eller bärmoser, t.ex *Electuarium pruni domesticae* = (Laxerande) Plommonmos (med Senna). Föråldr.
- Siraper (lat. *Syrupi*): Koncentrerade lösningar av socker med tillsats av extrakt.

undergrupp: Flytande typer

- Tinkturer (lat. *tinctura*): Flytande alkoholutdrag (stundom glycerin), vanligen administrerade droppvis (lat. *guttae*).
- Extrakter (lat. *extracta*): Samma som för ovan.
- Mixturer (lat. *mixtura*): Blandningar av flytande lösningar, ges matskedsvis, dessertskedsvis eller teskedsvis, stundtals centi- eller millilitervis.
- Elixir: Samma som för Mixturer. Föråldr.
- Lösningar (lat. *Liquor*): Samma som för Elixir.
- Emulsioner (lat. *Emulsio*): Lösningar av feta ämnen med vattenhaltiga, förenade genom en emulgator, t.ex Gummi arabicum; ex. *Emulsio ricin* = Ricinolja som emulsion.

- Safter (lat. Succus): Färska mogna bär får fermentera under omrörning till dess gasutvecklingen upphört; massan pressas, uppkokas, lagras ett tag och dekanteras.

Referenser:

1. Tunón H. Naturläkemedel 2000. Hälsostrådet's förlag. Sthlm 1999. Beredningsformer för naturläkemedel s. 15-19.
2. Nordiska farmakopén 1964 om beredning av galeniska läkemedel.